

SAŠA JELENKOVIĆ
KRALJEVSKA
OBJAŠNENJA

ГРАДГЛУ

Saša Jelenković

KRALJEVSKA OBJAŠNENJA

Prvu sam ti knjigu napisao

AQUA PASSATA

Odbacio sam te, ni ime ti ne smem pomenuti:
sablasno srce moje dok razbija disanje.
Tanan sloj snega po zvonima: krtim noktom mraza
ispisana molitva. U doba lišavanja ni srdit
ne nadaj se pismu: poljubi čelo Severa,
smrt raskošno diše. Ono što vezuje,
to me oslobađa: glasovi, iznutra, ne pogreše put.
A ova kuća: ni breme, ni košnica:
samovar pristavljen da tavori.
Moji su posedi krotki: svetle na njima masline,
smokve smiruju snove i loza grli strmo stepenište.

Odbacio sam te, sada se igramo skrivanja:
čije oko je limun, koja ruka gnezdo?

Neko ko je dugo plivao u vazduhu poljubi svet i zaspi.

MASLINE

Povukao sam liniju Evropa – Indija

Astralno telo hoda po žici: padam
u sebe, u geometriju, napolju požar
rađa kristale. Da vidim ruku koja
piše istoriju, koja freskama lomi
kosti, smrznuo bih se kao maslina.
Zatim bi došle horde, jer horde uvek
dođu s novim pečatima. Nebo se ne
otvara. Živimo u vremenima sasvim
nežnim. Živimo na dnu mašte.
Mene muči nevidljivo, muči me zemaljsko
voće u rajskom vrtu, mogućnost i razmere
laži u poeziji. Sve što dodirnem uđe
u mene: narastem i čekam da zidovi
postanu mostovi. Greje me legenda.
Izdaleka, kroz stihiju, prilazi anđeo.
Nekome prozor smrti, meni prvi stih.
Zarobljenici su marljivi graditelji.
Neki od njih pišu pisma o divoti pokajanja,
samo jedan vraća ulaznicu za besmrtnost.
Kockari nemaju ništa sa sofistima.
Oni su druga filozofska škola. Gotovo
da su iskušeni. Velike katastrofe su
majke novih zvezda. I have no choice.

Evropa – Indija: moja daljina, moja teskoba.

SRCE

Ja sam zvono, moj san je obećanje.
A ko će biti klatno, kad me zemljani
kalup porodi? Ispod metalnog plašta
ježevi osnivaju teozofsku koloniju.
I sve što se čuje mamac je za surovost.

Ko sledi svetlost izgubi pogled deteta.
Oči mu postanu hlebovi, a ruke rogovi
jelena. Sve što otkrijem boli me duboko
iza srca, a kad srce dodirnem, niz krv
zaplove jarosni anđeli.

U hramovima su tajne, u hramovima je ljubav.
Hramovi su ostrva elegija. Ne mogu da priđem,
prestrašenom se ne otvara. Zato što nema virova,
zato što je more svila, zato što je so kokain.
Moja ljubav je svrdlo. Nema vremena za skok.

BALKAN

Odvojio sam se od senke, od pratilaca
prilježnih poput sitnih ptica na plećima
nosoroga. Ova će ih lenja zver stresti u
Jadransko more. Šta su otkrili

osim razređenog vazduha u ravnici,
ovi ježevi, dabrovi i pande? Sunce
ne vidiš: možda ti kad postaneš čisti duh
zauvek dodele jedan od života pesnika.

Biraš. I nadaš se da ćeš izdržati.
Zarobljen dok sunce ne postane bunker.
Ova se zver oslanja na mrtve duše.

Suncokret, kukuruz, ječam. Ako dodirneš
tlo, nema boga koji bi ostao čitav.
Zbogom ostaj, jabuku sam otrovao.

KONTINENT MEDA

Hoću li se udaljiti dovoljno da otkrijem
kontinent meda gde urođenicama nude krv
od baruta i srebra?
Hladne su galije. Korenje je vidovito.

Duga i neshvatljiva pisma pišem. Večnost se
otkida, smrt preplavljuje trgove.
Ko si ti, zastakljeni stranče?
Nebo je više od poligona. Nebo je rudnik zlatan.

Napustio sam poeziju, hipnotišem kornjače
i anđele. Niko me nije pritisnuo, niko
ispraznio kao ti, putniče. Nikoga nisam

zapostavio kao tebe, raspršeni. Svaka trka
s tobom je začaravanje srca.
Širom otvori oči, nadire nedokučiva mudrost.

ITAKA

Sleteo si, glas ti je za leđima. Nikada nisi
sišao pod zemlju, među vetrove, u javu.
Otkuda rasuše seme takvih? Koliko ih samo
čeka na poslednju vatru, pa da se prepuste?

Zaustavljaš se, meto, tako počinje lutanje:
sumnjičav stražar nad oborenim stablom.
A gospodar se ne vraća iz pohoda. Priviđa se
gnevnom: mleko, jagode, disanje košnice.

Hladno žito, hladna mašto: bićeš niko
i poješćeš srce ostrva. Prigušeno, napregnuto.
Kad zavičaja nema, paluba je utočište.

Vezali su te rečima, muzikom, kletvom:
dušo, budiš se uvek u novoj smrti.
Zar nisu rane jedine tvoje oči?

Zar i ovde ne duva vetar sveta?

RELJEF

U dolini je kamenolom, mnoštvo reči je u njemu.
Nema novih stanica, nema novih ritmova.
Trpeza za sve i svakoga. Koji se klone uzdaha
sada zavide: ako se ne uspravi ostaće ni mrtav
ni slobodan. Varljiv je pogled na vreme:
lica koja je protomajstor prevideo ogledaju se
u otisku. Kliznuo je kamen na kamen piramide.
To je, dakle, svet: disanjem uzvraća udarac.
Povorka neka krene, čete slugu i sluškinja,
snahe i sinovi, otkupljeno roblje.
Takav je narod, navaljuje na pokret, potom se
snebiva i osvrće. A niko da postane stub soli.
Ne gore za njima gradovi. Magla ponad polja ne treperi.
Sezona je strepnje: geometrija se preobražava u elegiju.

Bio je čovek, o njemu se govorilo da seje i jedri,
sa palube je nadgledao plantaže svetlosti.
Sa obližnjih brda ništa ne odbacuju: sve je dobro,
predugo čekanje kiša i opsežni pokreti trupa.

O nevidljivom je ovde reč: hlebom i vinom
zapečatili su usta i sišli na ušće.
I kad neko upita dokle ovako: prašina-kal-dim-smola,
izdvojiće se šaman, i ništa lakše: povikaće neka se
primire, potrebnije od hrama sada je telo,
presudnije veslo od zvona.

Kada se zaustave neće označiti mesto.
Zašto da postanu spomen ako uobličavanje
ništi nasladu posmatranja? Opušteni tokom seoba
učvrstiše saglasje duša, a odlazak se lako
uklopio u raspravu o izuzetnim biografijama.
Pomireni sa raspletom nisu nahrupili,
prikrali su se, i od tada, stopljeni s pozadinom,
podsećaju na pometnju.

A onda su objavljeni prvi prevodi posle Vavilona:
opeke za novu kulu. Dvojica: onaj koji je zakucio
poslednji drveni klin u pod, i onaj kome je dopušteno
da opisom nadiranja naroda okonča hroniku i započne
poemu, seli su da razmisle zašto niko ne pristiže.
Što ne požališe, Majko, oprosti: nije vreme za optužbe
kad blagorodni poniru u zakulisno.

Zastave su prostrte umesto postelja: pokorava se
predeo koji ni drvo ne trpi uspravljeno.
I svi ustaju, ali to je opasno pomeranje granice.
Oni ne bi da ih dodirnemo, zato nas navikavaju
na ulogu posmatrača: preteče oživelih iz gline
koje skoli zbunjenost. A nad svima progovara
ono blisko i jednostavno, i svaka je opomena
okrutna i spasonosna. I ne traži prevod.

Svetlosti smrti! Poznajem svaku stazu kroz
skrhana rebra vrbaka gde su u mahovinu,
koru i pruće utisnute boje Postanja. Spreman sam
za slap žive vode, za čistu odoru ušća.
Zar nisu heroji, ispitujući sebe, prezreli
opojnu prolaznost? Čas je da ugledamo potonule
gradove: ime i slavu duha koji mrvli kosti.

Ko će vas tešiti kad isplovim, ko će pričati
o gubitku? I kad bi ove reči bile istinite:
ukrstili bi puteve preko kamenjara koji
razdvaja plodnu ravnicu od sna o proplanku
povoljnih vetrova. Tu, gde dugo netruležno ostane
truplo žrtvovanog bika, podigli bi stan.
A dotad neka počivaju na zidovima zaustavljeni
u kroku i zamahu. Uklesani narasli toliko
da nebo i zemlju odvođe sa sobom: u nultu godinu.

I osvrtao sam se u čudu u koji ovo grad,
nakon kakvog raspleta, stupam? Svuda otvorena vrata,
nedirnute postelje, odloženo oružje. Utekao zoograf,
skrio se skulptor: zinula je zamka na obraz i stopalo.
Bučno bi trebalo da je na trgovima, metež u luci
i tiska pred arenom. A ono, raspušten Senat,

bušni kovački mehovi, umotana jedra:
za odluku i naredbu prekasno.
Pa budi sad pobjednik i osvajač.

Na dohvat ruke sjaji pismo: čuvaj se uzmicanja,
ne priliči sa odstojanja, bojažljivo, nevidljivom
nuditi strast. Uloge se biraju pred polazak,
uvežbavaju putem, pod hrastovima, u karantinima
(vreme nesklono i rasprava se zahuktava),
pred oluju i u samozaboravu. Noćno ustajanje
i opasnost od pada, zaverenički razgovori
pod krinkama, a sve što zamisliš neizrecivo
i zaledjeno. Sanjam imena bogova, glad me
obnavlja i zmijski otrov na npercima.

A vetar, po prvi put, glasnik je spajanja.

Meni pripadaš, tebe ću pokriti,
i bićeš most nad čistom vodom.

KRALJEVSKA OBJAŠNJENJA

Drugi su rađali bolje: uvek u publici,
nikad na sceni, tuđe je role šaputao.
Okrutnog srca spram lenjih i krutih:
lio je vino iz krčaga što ga sumporom
očisti naložnica. Besneo kad planuše lađe.
Deobu dočeka hladne glave: drevnom veštinom
oborivši razloge gneva. I šta je iščilelo
iz njega da postade ovako slobodan?
Mimo sudbine smrskahu ga konji i kola
kad je iz trećeg talasa uznemirene vode
izronio veliki bik.

On sada poseduje što je obećano nama:
rukavce duž kojih pamuk kopni u čaurama.
Gradovi čije temelje nosi na čeonj kosti,
gradovi u svetom ratu, gradovi pod besmrtnim
velom: teret koji je izneo na obalu
i zaspao izmožden na gomili sasušenog lišća.

Video je kako se kockom dele haljine i pravda,
i slava štitova plesni pod krovnim gredama,
mahovinu je video po luku i strelama,
sekiru okamenjenu u panju,
koru što se deli od drveća da je raznesu
gladni, sve je to gledao.

Otvori se, Eritrejo, ovu vatru ne pališ
niti gasiš. Na vrhovima prstiju prolaze
koji ne poznaju granicu spokoja i lutanja.
Ne postavljaš pitanja: ako si obećao, zaigraj.
Ako si obećan: vrebaj.

I lice je okrenuo prema ostrvima,
voda je nadolazila i plavila izuzetne domove
nesvakidašnjih ljudi, vazduh izgledao kao
akvarijumsko staklo, a stolovi-stolice-tepisi-
abažuri-knjige-kompjuteri-kreveti-časovnici
sevnuli krljuštima: otkucala je njihova ponoć.

Čeznuo je da bude uznemiren: krematorijum je
gutaov vazduh, i čega beše manje:
zabrana ili ožiljaka?

Napisao je reč, nikada kraću, napisao još
jednu reč, nimalo proročku ali tačnu:
načini me budnim. Doći će Vildad i doći će Sofar.
I onaj kojeg knjige ne pominju a dovodi knezove u ludilo,
i pamte ga koji streličarima poslužiše za rasonodu
pred put u zapuštene krajeve.

Postavio je znak, opeku na opeku, kost na razboj,
otpečatio ambare. A gde se očistio, gde je reč razumeo?
Ne sme u hram, nepostojani Dedal, od njega zavisi prepiska.

Nude mu odlična stada, zveri othranjene za lov,
nude mu zaklonjen vidik, obalsku stražu i meračku užad.

Samo da stane na prag i kaže: trgujte dok naraste
carstvo i pristupe dereglije, dok odvežu skele
i razmile se karavani: moje pleme je probuđeno,
ne prepoznaje jezik u kojem se rodilo.

a razumeš li što čitaš?

ŠTA VIDI PESMA?

Pesma gleda u gluvo doba, a vidi praporce i daire, nemušto i tromo; pesmu teraju da podražava, zato pesma zveckea i klepeće, mumla i mrmori. Pesma gleda u vatru i krv, a vidi junaštvo i podvig; pesmu teraju da slavi i opravdava, zato je pesma lažljiva i jalova. Pesma gleda u varljivo i nečitko, a vidi istinu i mudrost; pesmu nagone na poslušnost, zato je pesma umorna i posustala. Pesmu boli i zato je pesma ponižena. Ponestaje i hrabrosti i optimizma, proglašeno je carstvo monotonije.

Šta vidi pesma? Izuzetan je čas, i sve je moguće i dozvoljeno: obmana, oholost, nerazum, ravnodušnost, golotinja, poniženje. Ne pišu se proročke knjige, niti poslanice. Niko ne pamti mudrost poniznosti. Elegija je kapitulirala pred ironijom.

Nesamerljiva smelost poezije iskazuje se kroz kreiranje drugačijeg ideala harmonije: raskid sa inercijom, zgusnutost, optimizam, heterogenost. I poverenje u čula, pre svega. Biti elegičan ne znači biti neduhovit. Čula nas podsećaju na postojanje nepredvidljivog sveta, na nedovoljnost jezika. Čula podstiču čuđenje.

Svet nije neizreciv. Tako mnogo krivice i takva lepota. Poezija živi od preobražavanja: neprestanog prožimanja vidljivog i nevidljivog, izrecivog i neizrecivog. Približiti se svetu znači diviti mu se bez rezerve. Udaljavanje je ispoljavanje duhovitosti. Priznati vidljivo i čuditi mu se u isti mah, poetička je antinomija. Budućnost čula, a time i budućnost poezije zavise od obnavljanja moći čuđenja.

Šta vidi pesma? Pesma gleda u prazno, i vidi Sunce i jedra, vinograd i reku; pesma ne mora da podražava, zato je pesma otkrivenje i radost. Pesma gleda stvari i vidi ognjište i kovački alat; pesma nije apologija, zato je pesma zanosna i elegična. Pesma gleda košnice i vidi hramove; pesmu ne prepoznaju, a ona se uvek vraća.

Šta vidi pesma?

kako bih mogao ako me ko ne uputi?

BRODSKI DNEVNIK

Kome si poklonjena blaga krvi, topla vasiono?
Čiji um te vodi, kakvim jedrom dišeš? I zvezde
nad tobom: zlatno runo, dar svetkovine.
Nisam blag, pitaš li za mene, plovim
ka sirijskom pesku. Prisno breme vetra:
glas o pomirenju. Podelio sam se divljima
i čistima: onima što izmišljaju svet,
onima koji su ravnodušni.

Majko Božja od pamuka, plamti Tvoja kruna,
kratak je moj dan. Ti što pantiš, Mati,
daj mi oklop od svetlosti, daj mi strasnu trubu.

Ne vidim sasvim jasno šta mi ti nudiš.
A nikada mi ne donosiš ono malo što želim.

PULA

Telo me ostavlja dok ulazim
u borovu šumu. Grad se savija
ispod čvorova, vapnom boji kapke.
Tamo sam izgubljen, ovde stidan

kružim. Zar nisam, kloneći se
junaštva, prilazio samo tebi,
ranjena smokvo? Nikuda nećeš
otploviti, tajno. Ni odustati,

meuzo: u mekane dlanove utisnućeš
užarenu dušu. I reći onima koji žale:
lavovi sanjaju Arenu.

Gladan sam tvojih glasova,
a ti bi da budeš nevidljiva.
Spokojno sidro, kojem dnu si uzdah?

MOTOVUN

Ovde su nekada živeli divovi,
a ja sam bio slep. Dugo sam isijavao,
ali se nisam uznosio: sinovi su čekali
u podnožju. Krali su automobile,

niz kamen je kliznula krv. Ne istorija,
ne zaborav: poezija te isušila kao pustinja,
pa svemu kažeš: želim. Ne čine ključevi
ključara, slučajni prolaznik

odluči rat. Od gline sam načinio knjigu
da se iz nje može piti mleko i zaboraviti
na izgon. I ko još prstom zavrti globus?

Tamjan iskri pod šlemom, drveni magarci
su natovareni. Borova smola je melem.
U kačicama čuvam devet bratskih glava.

LUNGA PAZZIENZA

Zaboravio sam poruke i nisam više umoran:
moja slika raste i plače. A vatrom je sludela
srca ispovednika. Izbacila iz sebe čistunca
svedoka. I postao sam otvorena glinena posuda:
dišem kroz mleko miropomazanja. Kao obrijani,
prikovani svetac iz čijih se kostiju dozivaju
jeleni. Čekam da se u gnezdo zarije gavran:
crni harpun u belim očima jutra. Moja su mora
nestvarna. Sa dna izvlačim drakare: i lagano,
na dvoje, sečem Janusovu masku.

KAMOV

Tvoja zastava boli. Zenice su upitnici,
varnice gladi. Kažu da je nepristojno
umreti usamljen. Nedostojno domaje.
I nisi li sada dalji od mora i natrulih

brodskih korita, poludivlji drzniče?
Slomi se, treba li i ovo reći: tvoj istorodeni
vraća se na poslednji kontinet. U zvuke
borbene melodije. Poješće ga njegovi mrtvi,

razvejaće ga njegovi mrtvi po užarenom
zavičaju. Tvoj steg nije i njegov plašt:
srdžba vam je podjednako draga.

I Boga, od sebe, ne čujete. Srce anđela,
koji je prevalio svoj najteži put, kuca za vas:
skučeno je napolju: u utrobi beloju.

TRST

Već hiljadu godina ne znam ko sam:
nad ovim sam krovovima ponovo video
vatra. Udivljeni stoje koji slute:
dan u pustinji, dan je ispovedanja.

Tamo gde sam živeo primamljivo beše
posustati: traje prezir i slatke traju
reči. Razaraj me, ali se na moju krv
ne kladi. Kažem, sazidaću Grad od struna,

psalmi će mu biti nebo. I kažem:
zagrej me, ogledalo neće spasiti
žitnicu, neće odbiti sunce. I postaće

najamnik ko je bio pomorac: u čvor će ga
vezati. Zaustavite brodove, zatvorite luku:
da potone može još jedino blaženi Grad.

ovo je reč:
ubrzao sam prema središtu.

OVIDIJE

Mitovi žive u pukotinama
i provalijama. Ništa ne možeš videti
što nije ograničeno i besno. Staklo prska,
uglovi su podivljali. To je prostor.

TAJFUN

Moja zamka, tvoj magnet, moja skretnica,
tvoj raj. Daviš se, ali mirišeš.

Glatko kao kesten, glatko je srce noći.

Hoću da zavoliš svet udaljavanja,
svet vrtoglavice. Ako te odnese, postaću
vulkan.

PAD

Kada su ljudi opaki, talas ih potopi.
Ovo je očigledan dokaz. Umreš naslonjen
na štap i ostaneš uspravan dok crv ne rastoči
drvo. Opojna je smrt: dok spava jezik joj gori.

ANA

I ne pokušavaj da me zamisliš. Lovci
pogledaju u nebo i raskrile se prozori,
u sve odaje uđe nepomućena ljubav.
Nije me stid. Mlad čovek u sušnom mesecu.
Svaki talas, svaku stazu, moraću da platim.
Tragom vodopada, tragom uspavanog srca.

velika galama
koju su digli pesnici
biće uzrok njihove propasti

TVRĐAVA

Tvrđavu sam sazio, nazvao je Patmos
ili Armagedon, da u njoj budem srećan
i potišten, bliže početku i bliže
raskidu, učenik i majstor, odbačen
kako to mogu biti samo požudni
i smerni. Kakva je ovo bolest, šta mi je
ponuđeno da biram? Ljubavnici su kao
nerođeni: ne mare za vidljive granice,
toplim očima pitaju hoće li se vratiti
kraljevi, hoće li ostaviti za sobom
blaženo neznanje ili čistu radost?
Otkrivenje se izliva u tutanj udaljenih
prostora. Osećanje prepuštenosti omamljuje.
Mojim glasom progovara strah od dokolice.
Sledim ovaj lepi poredak, sazvučje žarkog
pojasa i zavejane doline, odjek vodopada
i talasanje žita. Ono što beše ogoljeno,
sada je ispunjeno i usamljeno.

Nakon svake smrti Mlečni put naraste
za jednu kap. Izorana je zemlja oko Tvrđave,
podignut most i, u daljini, umotana prilika,
kao igla, ušiva horizont.

POČETAK VRTOGLAVICE

Na Dorćolu ponoć. Sa radija jezik
koji ne odgonetam. Govore o svemu
od čega umakoh u Bahove fuge, izveštaje
sa japanske berze i filmske žurnale četrdesetih.
Na Severu naftna polja gase tovarima bombi:
avgust je ovde, i moj život jednonogi je mornar
što pločnikom odbrojava početak vrtoglavice.

I da sve prestane, ovoga časa,
ne bi se ni list pomerio:
video bih vazduh kako se pretvara u zlato,
krupnu bih i sjajnu suzu ugledao
iznad grada koji je od uzvišenog daleko.

Sada znam kako izgleda stid kad se poveruje
tumaču faraonovih snova. Mogao bih da čitam
stihove pesnika čiji se junaci ne vraćaju.
Mogao bih da nagađam kakav će biti kraj imperije.

Posledice tumaranja u poznim godinama postanu
uzroci pričljivosti. Da ponovim: nema opšte ljubavi –
šta ćemo činiti trajnošću obmanuti?

FRAGMENT O NEBU

Šta posmatraš dok svetlost obliva
ramena devojačkog hora, šta vidiš,
zaklonjen u stolici za ljuljanje?

Šta je čudnije? Snežno čelo planine
ili njena replika na dlanu jezera?
San o urni sa Danteovim pepelom

ili sigurnost i koprena soneta?
Za jezgro nije dovoljan jedan.
Tvoje me nebo ništi i preplavljuje.

Pristao sam na izmenu pravca:
ukrštene azimute, upletene konopce,
napad skorbuta. Škrt je i nedokučiv

zapis u dnevniku – snalaženje –
od pristaništa do isceljujuće
neizvesnosti. Postoji mesto gde je

ljubav stroga. Dobro došao među
lance plemena. Dobro došao u crkve –
Polifemove pećine. Postoji mesto, slatki dome.

POSLEDNJA PESMA

Ležim nasukan na stomak i posmatram
knjige koje će me nadživeti. Ako su se
životinje srodile s imenima, mogao bih
i ja s kaznom. Rodili su me tako što su
rasekli smokvu i probili krov avgusta.
Bio sam trn. Sada sam mačja šapa.

O davno, davno minu vreme divljenja!

Nekome prozor smrti, meni prvi stih.

ELPENOROVO PISMO

I pre nego što obnovim dosadu okusiću malo
usijanog peska u živo blato pretvorenog potezom
prsta presuditelja, najmanjeg, što ga
odsecaju najčešće na tržnicama, skupa sa
kaiševima i pojasnim torbicama, usput,
kradimice, krivim nožem, secikese i nakrivo
nasađeni mazgari, u predahu između dva karavana.

Milost i nemilost o kojima deklamuje dvorski
pesnik razdražuju raznosaoce vesti od kojih
i na presto da uteknem i proglasim
zabranu podizanja hramova od zlata i uvoz
ruža iz Egipta, i da mi se poklone do zemlje
utvare i kovači, tamničari i druidi,
pa da se prepadnem koliko sam nevin i zbunjen.

A neće se promeniti ništa i da se začudiš rani
što na oko podseća, svevidećem žaru,
kad si se već, sumnjičav, ograničio na suzbijanje
nagona i podilaženje sujeti, i sipaš li sipaš
opise prirode ne bi li zakonodavcima izmamio ushićenje
a pesnicima poricanje, kao da nisi do sinoć bio
tigar a od jutros bernardinac, čemerni jeziče moj.

Bezbrojan život izvire u mom srcu.

IZMIŠLJENO

Verujem da mi se nudi više nego što mogu izdržati: približavanje i udaljavanje svedoče o silini u slabosti. Ono što je meni nadomak srca, postalo je deo ove knjige: misli, stihovi i slike apostola Luke, Uroša Zupana, Petera Handkea, anonimnog posetioca, Česlava Miloša, Anrija Mišoa, Tadeuša Ruževića i Rajnera Marije Rilkea.

Još samo reč:

Svet se pruža i ne pripada nikome,
svet beskrajn i neosvojiv.